

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradon az Arad és Csanád egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 8 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 2 évre 14 frt, 1/2 évre 10 frt, 1/4 évre 8 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A pénzügyi helyzet.

Budapest, május 21.

Semmi se jellemzi találobban a klerikális ellenék eszevesztett taktikájának gonoszságát, mint az a lelkiismeretlenség, mely szerint közgazdasági viszonyaink fölötti óbegatásai mellett még attól sem riadnak vissza, hogy államháztartásunk felől is hazug vészhi्रेket ne terjesszenek, mit sem törődve azzal, hogy ily módon számokban ki sem fejezhető károkat okoznak magánosoknak úgy mint magának az államnak.

E rozszakaratulag terjesztett híresztelések valótlanúsága kézen fekvő ugyan, olvasóink megnyugtatóására mégis nem tartjuk feleslegesnek idevágólag egyet-mást elmondani.

Először is teljesen légből kapott koholmány azon kalandos hír, mely szerint egy 100 millió forintos kölcsön fölvétele szándékoltatnék. Ilyen kölcsön kötésére egyáltalán nem létezik ok. — Az állami költségvetés fényes helyzete, az a már meglevő bizonyosság, hogy a folyó évben is körülbelül 20 millió forint tényleges költségvetési és pénztári feleslegeink lesznek; teljesen kizárják egy ily kölcsön felvételének eshetőségét.

Továbbá új kölcsön nélkül biztosítva van több befektetési szükséglet kielégítése is az 1889. óta gyűjtött pénztári feleslegek rendkívüli kedvező állása által. Ha ugyanis a mérleg készítésének és állami könyvvitelnek azt a módszerét alkalmazzuk, amely Ausztriában és Német-

országban van használatban, úgy e rendszer szerint a magyar állam ma tényleg 193,981.449 forintnyi rendkívüli magas összegre rugó pénztári készletek és költségvetési feleslegek felett rendelkezik. Magyarország ezekkel a kerek összegben 194 millió forintot tevő rendkívüli nagy pénztári készletekkel az állampénzügyi rend feltétlen biztosságára vonatkozólag ép oly magas állást foglal el, mint azok az európai államok, melyek hitelszükségeit 3 százaléknál alacsonyabb kamatláb mellett fedezik.

Lukács László pénzügyminiszter ezért is minden hivatalos nyilatkozatában határozottan kijelentette, hogy Magyarország pénzügyi prosperálása tökéletesen feleslegessé teszi, hogy jelenleg kölcsönt vegyen fel saját céljaira. Ami pedig a nemzetközi egyezmények következtében szükséges és az 1888. évi XXVI. t.-cz. értelmében a folyó évben kibocsátandó kölcsönt illeti, — a Vaskapunak nemzetközi egyezmények alapján Magyarország által végzett szabályozási költségei fedezésére, — ez egy önálló ügy, amely az állami költségvetést csak annyiban érinti, hogy az állampénztári készletekből előlegezett szabályozási költségek most e kölcsönből vissza fognak térítettetni az állampénztárnak. Annak idején a legerősebb módon tisztába lett hozva, hogy ennek a 3 százalékos Vaskapuszabályozási kölcsönnek a kibocsátása azért halaszthatatlan és elkerülhetetlen, mert a Dunán hajózási díjak szedését a dunai hajózási szabadságát védő nemzetközi szerződések csak azon összeg erejéig engedik meg, a melyet e szabá-

lyozási költségek kamatozása és törlesztése követel.

A magyar államadóssági címletek épenséggel jelzálogi jellegét az is indokolja, hogy állami aktíváink valóságos értéke tetemes összegekkel telülmulja konszolidált állami adósságaink teljes összegét. Ebben állami pénzügyeink ép oly kedvezőek, mint a Poroszkirályság vagy Belgium pénzügyei, a hol szintén matematikailag biztos jelzálogi fedezetük van az államadósságoknak, mint Magyarországon. Kétséget sem szenved tehát, hogy Magyarország, folyton előre haladva állampénzügyi és gazdasági fejlődése útján, szintén el fogja érni a körül-belül 3 százalékos normál kamatlábat.

Az 1894. év végével kerek összegben 194 millió forintra rugó feleslegekből, miután 94,382.287 forint a valutarendezéshez szükséges aranykészlet beszerzésére és egyéb beruházásokra, valamint a költségvetés keretén kívül történt kölcsöntörlesztésre fordított, még 100 millió forint áll szabad rendelkezésre, — szintén kerekösszegben; számszerint 99 millió 599,162 forint.

Az államkincstár rendelkezésére áll továbbá a konverzióknál elért megtakarításokból 48 millió forint. Az állam egész konverziónális nyeresége ugyanis, mint tudjuk, 72 millió forint. Ennek folytán a magyar pénzügyminisztérium a Magyarországra eső törvényes kvótánál 17 millióval több aranyat volt képes beszerezni, úgy, hogy a kormány rendelkezésére álló 72 millió aranyjradékból csak 24 milliót kellett kibocsátani és így a ma-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A cél felé.

Somoru kétség ált utamba,
S én hangtalan magányt kutatva
Nem tudtam, mit tegyek?
Unottá lett elbűtem ének,
Tavas, verőfény, melyben élök,
Ébék az emberek.
A százszavu lét sirt elbűtem,
S míg én színes ábrándba szűtem
Lázongó lelkemet,
Egy durva kéz markolt beléje,
Hogy árva szívemről lépje
Bűbajos lényedet.
De megtörött a sors csapása,
S a szürkéség derűre odlov
En lettem újra én,
Kinek rózsák közt jár az útja,
Ki boldogságát nem hazudja,
Ott tudja a szíve,
Ereztem: van, kiért hogy éljek,
Egy lény, ki sejtí, hogy az ének
Közös nekem, s neki,
Ottár neki, hogy rajta álva,

Lássék, mikép a glóriája
Az üdvöt hirdeti.

Kenyér nekem, hogy majd kilépvé
A lét szeszélyes tengerére
Ne tudd, mi a hiány.
S meglásd, hogy a te dalmokodnak
Babér mellett, mit neki dobnak
Fillér is jut talán!

Hrabovszky Lajos.

Egy gyáva ember.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —
Írta: Kesztka Mihály.

Kisasszonyom.
Kétszer borult azóta az alkony a kifáradt,
zajban, zürzavarban kimerült földre, hogy kárt
karba fűzve együtt sétálgattunk.

A pillanatok számtalan atómja röpönt
el, attól az édes, pajkos bizalmasságával visz-
sza-emlékeztető délutántól, s az én lelkem
még mindig belőle tápiálkozik, ábrándjaim újra
meg újra odavonzanak vissza, s merengek,
tündööm feletük.

S most hogy ismét elfogott a vágy a bo-
hokás csevegés egymásba róvó kérdéseit, vá-
laszait latolgatni, szinte önkéntelenül is agyam-
ba ötlök a mi beszélgetésünknek egy különös
táza.

Jól emlékezem így történt a rövidke,
szakgatott dialóg egy tur alatt.

— Hát maga is kijött? — ezt kisasszo-
nyom, maga kérdezte.

— Hja, van a kiért kijöttem, — ezt én
válaszoltam.

— Talán a szöke Vilmaért?

A fejemet rásva adtam a választ.

— Más valakiért.

— Kiért hát?

Nem válaszoltam az utolsó kérdésére sem-
mit, csak a mint egymásra néztünk, a sze-
meink beszétek. Az én tekintetem azt mondta:
te érted jöttem ki. A maga arczán pedig erre
a néma nyilatkozatra valami duzzogás féle
mutakozott, míg a szeme azt mondta: gyáva,
ha érettem jöttél ki, mért nem mered mon-
dani.

A szerelemben a gyávaság nem is olyan
ritka tünet. Ha még nem bírjuk a leány
szerelmét, akkor sokkalta jobb a boldog re-
ményben élni, mint talán egy elhamarkodott
nyilatkozat után az egytagu „nem” keserűsé-
gét fájlni. Ha aztán megszereztük már a jo-
got a leány egyedüli szerelméhez, hányzor
okoz álmatlan éjszakákon gyötrelmeket annak
a félelme, hátha valaki elabolja tőlünk ezt a
szerelmes menyországot. Azért az még nem
gyávaság, kisasszonyom, ha a vallomást kig-
ratni nem engedjük, hisz olyan ez, mint az
összezsukott virág, mely a nap égető, tüze-
sugarai alatt önkéntelenül szétnyílik, ennek is
a szerelem forró lehellete alatt kell akaratlanul
kipattanni. Pedig a vádoló arcz ugratás akart
lenni.

gyar kincstárnak e czimen 48 millió aranyjradék áll rendelkezésére.

Ha ezenfelül figyelembe vesszük, hogy költségvetésünk szigorú összeállítására mellett a folyó évre is 20 millió forintot jóval meghaladó feleslegünk lesz, — a legóvatosabb számítás mellett kétségtelen, hogy a magyar pénzügyminisztérium 1895. végén, a rendelkezésre álló aranyjradék beszámításával, kerek összegben mintegy 170 millió forintra rugó pénztári készletek felett fog rendelkezni.

BELFÖLD.

A szentesített egyházpoltikai törvények mielőbb leendő életbe léptetését a kormány, mint tudva van, egyik fő feladatának tekintvén, az életbeléptetés előkészítése szükséges munkálatok legnagyobb része már el is készült az első sorban érdekelt bel- és igazságügyi minisztériumokban. Az előkészítő intézkedések jelenlegi stádiuma alapján teljes joggal remélhetni, hogy az állami anyakönyvvezetés szeptember hó 1-én s egy hónappal később, október 1-én a polgári házasságkötés intézménye is életbe fog lépni.

A magyar delegáció elnökévé — mint értesülünk — Andrassy Aladár grófot, alelnökévé pedig Széll Kálmánt fogják választani.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, május 22.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Eszterházy Kálmán gr., Josipovich Géza és Illyés Bálint.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró, miniszterelnök, Lukács László, Dániel Ernő, Wlassics Gyula, Josipovich Imre miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

György Béla előadó-jelenti, hogy Zsilinszky Mihály megbízó levelét rendben találták.

Zsilinszky Mihályt a 30 nap tartásával igazolták.

Rohonyi Gyula előadó bemutatja a képviselő választások feletti bíráskodásról szóló javaslatra vonatkozó jelentését. (Eljenzés.)

Annak idején napirendre tűzik. Bethlen Balázs gróf előadó viczinális vasutakra vonatkozó bizottsági jelentéseket terjeszt be.

Annak idején napirendre tűzik.

A ház ezután a harmadik felolvasásban is megszavazza a Vaskapu pótmunkálatait és a tegnap megszavazott viczinális vasutakat.

Megejtették a szavazást a delegáció tagjaira, az eredményt az ülés végén hirdették ki.

A kiállítási sorsjáték.

Láng Lajos előadó utal arra, hogy az ezredéves kiállítás költségeire való tekintettel szükségessé vált a kiállítási sorsjáték rendezése. A bizottság meggyőződött a javaslat szükségességéről s ezért elfogadásra ajánlja a javaslatot a háznak is. (Helyeslés jobbfelől.)

Müller Lajos jelzi pártja álláspontját, amely az volt, hogy világkiállítást rendezünk, mert az ezredéves mult megérdemli, eltekintve attól, hogy Európára sem közönyös a mi ezred éves fennállásunk. Es ámbár csak országos kiállítást rendezünk, sajnálattal látja, hogy a kormány még most sincs tisztában a dologgal. Amiről ez a javaslat is tanuskodik. A javaslat különben bizonyos lépést akar tenni a kis lutri eltörlésére, de anélkül, hogy garanciát nyújtana az eljárás névére. Ezért a javaslatot általában sem fogadja el.

A vitát bezárták.

Lukács László pénzügyminiszter: A felett már döntött a törvényhozás, hogy országos legyen a kiállítás, tehát erre több szót vesztegetni felesleges. (Helyeslés jobbfelől.) Hogy Müller a kiállítás költségvetését nem tartja realinak, sajnálja, de ez nem tartozik a mai vita keretébe. A tény az, hogy az első költségvetés tényleg nem elégséges, a kiállítás szükségletére s ezért szükséges volt ennek a javaslatnak a betérjesztése. (Helyeslés.) Epen ezért kéri is ennek elfogadását. (Helyeslés.)

A javaslatot a ház elfogadta.

Mentelmi ügyek.

Krajtsik Ferenc előadó jelenti, hogy Vécsy Endre mentelmi ügyének felfüggesztését kérték anélkül, hogy az elővizsgálati iratokat beküldték volna. Ennek alapján a mentelmi jogot nem függeszti fel a bizottság. (Helyeslés balfelől.)

A ház így határozott.

Krajtsik Ferenc előadó azoknak a képviselőknek a mentelmi ügyét terjeszti elő, akik a nyitra választásról azt mondták, hogy az ő mentelmi jogukat a választási elnök megsértette. A mentelmi bizottság apróra megvizsgálta Okolicsányi László, Pázmándy Dénes, Kund Jenő, Förster Ottó és Tomcsányi László ügyét s mert az elnök eljárását törvényesnek tartja a mentelmi jog megsértését nem volt módjában konstatálni. Tehát megtorlási intézkedésnek sincs helye. Kéri a je-

lentés tudomásul vételét. (Elénk helyeslés jobbfelől.)

Kovács József a mentelmi bizottság tagja, különvéleményt terjesztett be a melyben a bizottsággal szemben a panaszos képviselők mentelmi jogát igenis megsértve látja. Kéri a házat, hogy helyezkedjék ebben a kérdésben az ő álláspontjára és tegye meg a torló intézkedésre a lépéseket.

Horánszky Nandor azt hiszi, hogy a háznak határozata ebben az ügyben befolyásolná a fegyelmi vizsgálatot, amely ebben az ügyben napirenden van. Javasolja tehát, hogy vegyék le ezt a tárgyat a napirendről. (Helyeslés balfelől.)

Ugron Gábor szerint egy idő óta a mentelmi jogot nem úgy kezelik, amint a mentelmi jog felállításakor azt kontempláltak. (Helyeslés balfelől.) Hát kell-e frivolabb megsértése a mentelmi jognak, mint a nyitrai, ahol az elnök az egyéni szabadság védelmére volt hivatva, de e helyett még a képviselők mentelmi jogát sem respektálta? (Helyeslés balfelől.) A képviselő védve van a koronától kezdve le minden hatóság ellenében, csak épen a választási elnök ellenében ne volna védelme? Nem fogadja el a bizottság jelentését. (Helyeslés és tetszés balfelől.) Annál kevésbé, mert ő nem teheti magáéva a mentelmi bizottság tévedéseit. (Helyeslés balfelől.)

Chorin Ferenc utal a bizottsági jelentésre, amelyet ha Ugron Gábor elolvasott volna, nem támadta volna a mentelmi bizottságot. A bizottságnak nem volt feladata a választási elnök eljárásának bírálata, hanem egyedül a mentelmi ügyekben elébe terjesztett panaszok megvizsgálása. Az illető képviselők Nyitrán nem képviselői hanem polgári funkciót végeztek s így a mentelmi jog megsértése nem foroghatott fenn. A fenyegetés különben is még nem megsértése a mentelmi jognak. (Helyeslés jobbfelől.) Horánszkyval szemben konstatálja, hogy a bizottság jelentése absolute nem befolyásolja a folyamatban levő fegyelmi eljárást, tekintettel arra, hogy maga a jelentés is kimondja: a választási visszaélés bünvádi és fegyelmi eljárás tárgyát képezi. Ajánlja tehát a bizottság jelentésének elfogadását (Helyeslés.)

Apponyi Albert gr. Horánszky álláspontján van, mindamellett kijelenti, hogy ő a kísérletet, a fenyegetést is elégnék tartja a mentelmi jog megsértésére. (Helyeslés balfelől.) An, hogy úgy fejezze ki magát, az illem szempontjából is kéri, hogy ez ügyben most ne döntsének, mert a felmentő ítéletnek erkölcsi befolyása lehet a folyamatban levő fegyelmi vizsgálatra. (Helyeslés balfelől.) A kapcsolat meg van a két ügy között, meg a mai döntés erkölcsi súlya is s ezért ajánlja elfogadásra Horánszky indítványát. (Helyeslés balfelől.)

Herman Ottó a mentelmi jogot a ház jogának tartván, az a nézete, hogy ilyen ügyek

A mint így ujjal elképzeltem azt a jelenetet, s látom arczán az engem gyávasággal vádoló kifejezést, szemembe jut egy igaz mese, a melynek a főhőse, a nagy szerelmében oly annyira gyáva lett, hogy egy életen keresztül hordta lelkében a kétséget a felől: vajjon felesége igaz asszony-e, vagy gonosz?
Elmondom magának.

A dacos, a szerelem fenségében csalódott, hiúságában sértett leány egy perczig sem habozott a választ megadni.

— Hozzá megyek feleségül.

Ezzel a két szóval intézték el a Teleki Pista házassági ügyét. Egyszerű, igénytelen külsejű, afféle tuozat-ember volt az a Teleki Pista, ki nem bírta felfogni, hogy e leány szerelmét nem kéri, de kiküzdni szükséges.

Az utozán látta meg először Remsey Erzsit, s attól a pillanattól fogva folyton annak a büszke, szép arca motoszált a fejében. Pár hónapig hordta már lelkébe zárva annak a bálványként imádott leány-szitotta szerelmet, míg végre megszületett a gondolat benne: hátha enyém lehetne.

Szinte megdőbent a gondolat merészségétől, s az esetleg teljesülésbe mehető boldogság mámorától megrészegülve térdei megrögytak.

Teleki Pistának azonban a sors is kedvezett. Mikor már vagy három hónapig járt a Remsey-házhoz, s fanatikus, de szolgai sze-

relmében azt a vakmerőséget is elkövette, hogy szívének érzelméről is mert a leány előtt szólni, Erzsit kezdte unni az előtte kiállhatatlan embert, s szólt az ő gavalér udvarlójának.

A Remsey leány ekkor a tizenhatodik évben volt, s egy jogászfiu udvarolgotott neki. Beszéltek is, hogy elfogja venni a leányt, hanem a fiu néha-néha, mikor szóba került a viszonya nevetve mondta:

— Hiszen szeretjük egymást, Erzsit pompás leány, de hát végre is én tartozom annyi tisztelettel a familiám iránt, hogy a Remsey-családból nem házasodom.

Az öreg Remsey nagyon apró hivatalnokcska volt és a családnak bizony a homályba veszett a genológiája, hanem azért talpig becsületes emberek voltak és a Bartha-familia nem szenvedett volna semmit a tisztességben ha történetesen a fiu bele is házasodik a Remsey-családba.

Erzsi egy alkalommal szólt a Bartha fiúnak, hogy Teleki Pista azért jár ő hozzájuk, mert őtet el akarja venni. Ebből aztán furcsa dolog kerekedett.

Bartha Endre azt találta mondani az ő szerelmes Erzsijének:

— Talán jó is volna ha maga hozzá menne Teleki Pistához.

A leány okos, nagy szemével csodálkozva nézett Barthára.

— En Teleki felesége legyek? Teleki Pistáé én? Azé az utálatosé? A kit nem szeretek?

A Bartha-fiu kissé ingerült lett, s csak úgy hebehurgyan vetette oda a szót:

— Hát kihez akarsz menni?

A leány csodálatosan változott át. Oda-simult az Endre vállához, s úgy suttozta neki:

— A tiéd akarok lenni, csak a tiéd.

Bartha Endre érezte, hogy ebből még komoly dolog is lehet és azt válaszolta:

— Hiszen azért szerethetnök egymást, ha Telekihez is megysz.

A leány ijedt tekintettel bontakozott ki a szerelmese öleléséből. Borzongás futott át egész lényén.

— Neki a felesége és magának a szeretője? . . .

Aroza megmerevedett; bántó hidegség volt az egész leány, mely pár percz előtt még szerelme tüztől izzott. Felállott és azt mondta:

— Bartha ur, úgy gondolom, mi kibeszéljük magunkat, nem is tartoztatom tovább. . .

Mikor aztán másnap Teleki Pista hatalmas félelem között megkérte a Remsey Erzsit, a dacos, a szerelmében csalódott, hiúságában sértett leány egy perczig sem habozott a választ megadni:

— Hozzá megyek feleségül.

Es a Teleki Pista házassági ügye el volt intézve.

II.

Az első év türethetően telt el. A férj bálványozta az asszonyt, Erzsit pedig az anyaság

birálatában le kell vetközni a pártállást. (Helyeslés.) Ha a képviselőt nem engedik, hogy egy választást ellenőrizzen, ez korlátozás. Helyes Károlyi István indítványa, aki a mentelmi jog körülírását sürgeti, legalább definiálva lesz a mentelmi jog. Addig azonban azt tartja, hogy a ház védelmezze meg a saját jogát. Egyelőre azonban Horánszky álláspontjára helyezkedik, mert tényleg nem helyes vizsgálat alatt álló ügyben dönteni. (Helyeslés balfelől.)

Holtz Pál utal az új gyakorlatra, a mely a régivel szemben kevésbé kollegiális és kevésbé igazságos. Azon kellene lennünk, hogy a régi állapotok helyre álljanak, de az a rideg álláspont, amelyre a bizottság helyezkedett, ezt nem fogja előmozdítani. Ajánlja, hogy legalább Horánszky álláspontját fogadják el. (Helyeslés balfelől.)

Drakulics Pál Horánszky javaslatát fogadja el.

A vitát bezárták.

Krajtsk Ferenc előadó nem járulhat hozzá, hogy a kérdést le vegyék a napirendről. A választási elnök fegyelmi vizsgálatától ez az ügy teljesen független. (Helyeslés jobb felől.)

A többség a bizottság véleményét fogadja el.

A ház ezután a szállodásma váltságról szóló javaslat nyomdahibáját tárgyalta.

Neményi Ambrus előadó kéri a sajtóhiba helyreigazítását.

A ház ebben az értelemben határozott.

Elnök a pénteki ülés napirendjére kitűzi a vicinális vasutakról és a spanyol szerződésről szóló bizottsági jelentéseket.

A delegáció tagjai.

A delegáció tagjaivá megválasztottak:

Rendes tagokul: Abrányi Kornél, Andrassy Tivadar gróf, Apponyi Albert gróf, Berzeviczy Albert gróf, Bethlen Ödön gróf, Busbach Péter, Csernátó Lajos, Darányi Ignác, Dokus Ernő, Eszterházy Mihály gróf, Falk Miksa, Fenyvessy Ferencz, Fluger Károly, Francisci Henrik, Gyurkovits György, Harkányi Frigyes, Hegedűs Sándor, Hieronymi Károly, Horánszky Nándor, Jókai Mór, Láng Lajos, Lukács Béla, Mohay Sándor, Münnich Aurél, Nákó Kálmán gróf, Nicolics Fedor br., Nyáry Béla báró., Pávu Armin, Pulszki Agost, Rakowszky Géza, Rohonczy Gedeon, Szapáry Gyula gróf, Szerb György, Széll Kálmán, Speyer Ferencz, Teleky Sándor gróf, Tisza István, Tisza Kálmán, Tolnay Lajos, Urányi Imre.

Póttagokul: Görgey Béla, Gajári Ödön, Thorockay Miklós gróf, Dániel Gábor, Papp Géza, Teleky Domokos gróf, Meltzl Oszkár, Klobusitzky János, Rosenberg Gyula, Adamovics Béla.

Az interpellációk.

Vajay István interpellációt terjesztett elő a mezei munkások érdekében, kérve hogy a munkahiányt és munkahiányt hozták összeköttetésbe, szabályozzák a munkások és munkaadók viszonyát és a borse megadóztatását.

Urgon Gábor a következő interpellációt terjeszti a miniszterelnök elé:

Tekintettel, hogy az Ausztria és Magyarország közötti viszony törvénnyel van szabályozva, hogy a törvények megtartása kötelesség; tekintettel az 1895. máj. 16-án Bécsben kelt és Bánffy miniszterelnök ur által ellenjegyzett királyi kézirat tartalmára; kérdem a miniszterelnök urtól:

Magyarország melyik törvényében van megalkotva a császári ház miniszterének állása, szabályozva jog- és hatásköre?

Ha törvényeinkben nincs szó ezen közhivatalról, miként kerül kapcsolatba a közös külügyminiszteri hivattal?

Ha osztrák, vagy császári osztrák hivatali képez, milyen jogi alapon jegyezte ellen a miniszterelnök ur ezen állásra való kinevezéséről szóló értesítést?

Azon értesítésnek, hogy a külügyminiszter a közös miniszter tanácsban való elnökléssel is megbízott meddig terjed értelme és osztrák a közös miniszterek tanácsára terjed-e ki?

Asbóth János a közjogi kiegyezés fentartása tárgyában terjeszt elő interpellációt.

Az interpellációkat kiadják az illető minisztereknek.

A pártkörökből.

— május 22.

Az országgyűlési szabadelvű párt b. Podmaniczky Frigyes elnöke alatt tegnap tartotta a nyári szünidő előtti utolsó értekezletét, melyen a párt részéről a delegációba kijelöltettek:

Rendes tagokul: Andrassy Tivadar gr., Berzeviczy Albert, Bethlen Ödön gr., Busbach Péter, Csernátó Lajos, Darányi Ignác, Dokus Ernő, Falk Miksa, Fenyvessy Ferencz, Fluger Károly, Francisci Henrik, Gyurkovics György, Harkányi Frigyes, Hegedűs Sándor, Hieronymi Károly, Jókai Mór, Láng Lajos, Lukács Béla, Mohay Sándor, Münnich Aurél, Nákó Kálmán gr., Nicolics Fedor br., Nyáry Béla br., Pavics Armin, Rakowszky Géza, Rohonczy Gedeon, Szerb György, Széll Kálmán, Sperce Ferencz, Teleky Sándor gr., Tisza István, Tisza Kálmán, Tolnay Lajos, Urányi Imre.

Póttagokul: Görgey Béla, Gajári Ödön, Thorockay Miklós gr., Dániel Gábor, Papp Géza, Teleky Domokos gr., Meltzl Oszkár, Klobusitzky János, Rosenberg Gyula, Adamovics Béla.

sejtelmével könnyebben viselte annak a nagy csalódásnak a terhét.

Hanem mikor a gyermek születése után, mintegy hosszú kábultságból ébredve, tettnek egész borzasztósága jelent meg előtte, akkor a régi, az első szerelme újból feltámadt a visszatérő bűn ezerszeres erejével, s csak épen az alkalomra várt, hogy belevesse magát azokba a karokba, honnan a számtalanszor megbánt hirtelensége szakította őt ki.

Az alkalom nem késett soká. A becsületes Teleki Pista maga vitte Bartha Endrét el hozzájuk.

Az utozán fogta el, s még meg is pironogatta, hogy milyen rossz ember, egy év óta feléjük sem nézett, pedig eselőtt a feleségével nagyon jól voltak.

Bartha Endre mentegődött, hogy most készül a doktorátusra, s nagyon el van foglalva, hanem majd helyre hozza a hibáját.

Teleki Pista szaván is fogta és rögtön magával vitte, hogy meg mutassa neki a „babát” a mint apai majomszeretettel az újszülött Telekit nevezte.

Endre és Erzszi újra találkoztak. A szívök mélyén szunnyadó szikra az első kézzorításra már lángot vetett és a szemük tekintete, a mint egymásba kapcsolódott, egy pillanat alatt boosított meg mindent a szerelem fanatikus hatalmával fogva.

A mi ez után a lángoló találkozására következett, az csak a végtelen számban megtör-

tént szerelmi historiáknak egy-két epizódjában változó története.

Az asszony kezdte csálni az ő becsületes urát Bartha Endrével és a jó Teleki Pista, mint a bekötött szemű, csak tovább is bálványozta feleségét és beozézte a kis fiát.

A városban már rossz viczozeket is csináltak róla és ő még mindig nem tudott semmit.

Ő maga talán sohse is sejtette volna, ha egy véletlenül kihallgatott beszéd fel nem zavarta volna bárgyu vakágából.

A liget apró fülkés kioszkjában ült a kis Telekivel, s az apró ezüst lapáttal ovatosan adogatta a fagyalt szeletkéket a piczi poronty piros szájába, mikor a nevét hallotta a másik fülkéből.

Figyelni kezdett.

— Csak oszódalom, hogy Bartha előbb nem közeledett Telekinéhez — mondta egy hang.

— No, de most annál jobban közeledik hozzá, talán nagyon is közel.

Ezeket egy más hang mondta, mire aztán nevetés hangzott.

— Jó hivatal is az a vasuti hivatal. Minden második éjjel éjszakai szolgálat. A szép asszony jó kiválasztotta az ura mesterségét.

— Aztán Bartha mindig meglátogatja? — ezt egy új hang kérdezte.

— Hát azt nem tudom bizonyosan, de úgy hallottam, hogy holnap megint van találkájuk.

Teleki Pista eleget hallott. Kábultan tá-

busitzky János, Rosenberg Gyula, Adamovics Béla.

Ezután vita nélkül elfogadta az értekezlet a ház legközelebbi ülésin napirendre kerülő több helyi érdekű vasut engedélyezésére vonatkozó törvényjavaslatokat (előadó gr. Bethlen Balázs.)

Elnök bejelentvén ezután Körösi Sándor elhunytát, az értekezlet a haláleset fölötti részvétének jegyzőkönyvében adott kifejezést.

Végül elnök legőszintébb köszönetét nyilvánítván a párt tagjainak a szabadelvű eszmék megvalósítása érdekében a lefolyt üléskezési szak alatt kifejtett buzgó és önzetlen tevékenységéért, az értekezlet az elnök éltetésével véget ért.

Boros Beni beszéde.

— Tartotta a képviselőház május 21-iki ülésén a vicinális vasutakról szóló vitában. —

Boros Beni: T. ház! Méltóztassék megengedni, hogy az előttem szólott t. képviselő ur előadására némely megjegyzéseket tehessek. Itt már nem csak az alkalommal, de máskor is szóba jött az a körülmény, hogy az újabb időben létesített vicinális vasutakat költségesebben építjük, mint azt esetleg a körülmények igényelnék. Azt hiszem, célszerű ezt a kérdést, midőn annyiszor állunk ilyen vasutak megszavazása előtt, egy kissé szellőztetni és indokolni, különösen nekünk, akik a törvényjavaslatokat megszavazzuk, hogy ezt miért tesszük. Ellámerem, hogy e vasutnak, amely most a tárgyalásunk alapját képezi, építése nem olcsó, sőt abban is igazat adok előttem szólott t. képviselőtársamnak, hogy talán a kelletténél magasabban van előirányozva a költsége. De hogy mi minden egyes vasuti költségvetést itt a házban részletesen tárgyaljunk, az nincs módunkban, nincs módunkban betekinteni az ügyekbe úgy, hogy a költségvetés minden egyes tételére nézve szabatos véleményt formálhassunk. Ez a dolog természetesen fekszik; nem ismerhetjük minden egyes helyi vasut viszonyait, ennél fogva meg kell bízunk a kormány ellenőrző közegeinek a felfogásában és el kell fogadnunk azokat a költségvetési tételeket, amelyeket nekünk általánosságban bemutatnak és melyek az egyes részletekre ki nem terjednek. Azt érezzük, én is érzem, hogy a vasutépítés nálunk most többé kerül mint eddig és ebben igazat adok előttem szólott t. képviselőtársamnak, de nem vonom le ebből azt a következtetést, amit ő látszik levonni, t. i. hogy ezért a kormányt akarja felelőssé tenni. T. ház! Többféle ingerenciája van a kormányhatalomnak a vasutak építésére nézve.

Nálunk törvény írja elő azt az eljárást, melyet a kormánynak a vicinális vasutvállalatokkal szemben követni kell. A kormánynak

molygott haza. Feje lángolt, agya majd szét-pattant, szája lázas forróságban égett, olyan volt mint az alvajáró.

Felesége hiába kérdezte a baját, nem tudott válaszolni. Csak nézte nézte szép asszonyát, kit most el akarnak rabolni és lelkeben rettenetes félelem támadt, mi lesz belőle, ha egyszer csak azt mondja Erzszi neki:

— Elég volt a komédiából, most már itt hagylak...

Akkor aztán a másnapra gondolt, mikor megfogja tudni az igazat és valami furcsa hősködési hajlam vett erőt rajta:

— Ugy fog tenni. Megöli mindakettőt. Se neki, se nekem.

Ezzel a gondolattal sokáig foglalkozott, míg végre elaludt...

III.

A másnap éjszakája érkezett. Teleki Pista ott ült lázas agygyal irodai asztala előtt. Sápadt arcát még halványabbá tette a tejüveg fedett lámpa fénye.

Mikor a tizenegyedik eldötötte az óra, felállt és haza felé indult. Ovatosan, saját lépteitől is megrezzenve ért hazáig. Végre otthon volt. Nesztelenül haladt végig a folyosón lakása ajtajáig, ott megállott.

Még csak pár lépés, s megtud mindent. És azt a pár lépést nem tudta megenni.

Feje zúgni kezdett és testében fájó remegés vonaglott végig. A kérdések egész raja támadt lelkében, s nem tudott választ találni.

minden egyes esetben első sorban azt kell megítélni, vajjon engedélyezze-e az illető vasutat igen vagy nem. A törvény megadta a módot, hogy a vállalatot a kormány bizonyos határig támogassa, hogy minden egyes vidék érdekeit figyelembe vegye. A kormánynak ugy mint nekünk, első sorban kötelességünk a vállalat létesülését előmozdítani.

A vállalat létesítésének módzatai azonban már a vidéki érdekeltiséget illetik, nekik kell tudni, hogy miképen kívánják azt létesíteni; a kormány feladata, hogy minden egyes vidéken, a hol vasutat akarnak építeni, azt a rendelkezésére álló eszközzel előmozdítsa. Első állami érdek tehát, hogy a vasut létesüljön. A módzatokra nézve minden esetre lehetnek különböző felfogások.

Az én véleményem az, hogy a kormánynak akkor midőn egy vidék érdekeltiségének más létesítési módot nyújtani nem képes, nem lehet megtagadni gyámolítását, nem lehet megtagadni a vonal engedélyezését még akkor sem, ha abban a meggyőződésben van, hogy az illető érdekeltiség nem a legnagyobb takarékosággal jár el a vasut vállalat létesítésében; annyira nem terjedhet a kormány gyámokodása, hogy megakadályozza egy vidéki vasut vállalat létesítését azért, mert a vidék a takarékoság határait kellőleg szem előtt nem tartja. Mi, a kik a kormányi gyámokodás eszméjét oly gyakran perhorreskáljuk a kik az egyéni szabad elhatározásnak érvényt akarunk szerezni, arra a térére nem léphetünk, hogy azt mondjuk: ne engedélyezze a kormány a vasutat, mert 26,000 forint helyett 40,000 frtot akarnak arra költeni. En mint képviselő, a ki az egyes vasutvállalatok engedélyezését megszavazom, szintén ez álláspontomra állok. Nem érzem magamat hivatva kritizálni, hogy az érdekeltiség mily anyagi eszközökkel kívánja vasutját létesíteni, hanem egyszerűen azt vizsgálom, nem követik-e el visszaélést? De ha az érdekeltiség drágán akar építeni, az az ő dolga. Azt azonban nem állítom, hogy a mutakozó kedvezőtlen jelenségekre figyelmünk ki ne terjesszük.

A vasutak magas költségeinek kérdésével mindenestre foglalkozni kell, de egészen más szempontból indulva ki.

Nemcsak most, hanem máskor is hallottuk, hogy létesülnek olcsóbb vasutak is és gyakran kérdik, hogy miért nem követik e példát némely újabb vállalatok?

E kérdés elől ki nem térhetünk, erre meg kell adnunk a választ, s midőn ezt tesszük, rá kell mutatnunk egy nagy bajra, mely az újabb vállalatok létesülésénél mindenütt szembe ötlök. Es ez az, hogy már akkor, midőn a birtokos osztály s a törvényhatóságok nagy tökéket igényeltek arra, hogy vasuti vállalatokat létesítsenek, nem gondoskodtunk arról, hogy e tökéket előnyös feltételek mellett meg is szerezhessék. Itt rejlik a mulasztás. De e te-

Mi fog történni, ha Barthát ott kapja? Micsoda élete lesz akkor neki ezután? Mert arra most már nem is gondol, hogy megöli őket, hisz volna-e ereje neki azt a remekbe teremtett asszonyt, kinek életének örömeit köszönheti elpusztítani?

És ha a csábítót öli meg, nem-e fogja a szerelmes asszony elűzni őt magától.

S hová forduljon ő akkor a gyermekkel?..

A „gyermek” mikor eszébe jutott, meg-rázkódott. Erre még nem is gondolt. Hát el-vegye attól az ártatlan teremtéstől az édes anyát. A nyomorult gyávaság teljes hatalmába kerítette a kinosan vergődő embert.

Irtózatosan szenvedett, nem tudva mi tévő legyen. S mikor már elszibbadni érezte érzékeit, akkor kapott az utolsó szalmaszálhoz, mely méltó volt nagy gyávaságához. Azt gondolta:

— Hát ha az az egész tegnapi beszéd csak rágalom volt; hát ha azok csak felakarták dálni az ő boldogságát? Mi történnék akkor ha ő most berohanna feleségéhez, a ki a legbecsületesebbek álmát aluszsza?

A gyanu újra tépni kezdte, de már nem birt a gyávaságban legyőzött emberrel. Hangja siránkos volt, a mint szepegyve, halkán mondta:

— Nincs erőm, hogy bemenjek, mert tán igaz, s akkor el vesztém őt örökre, de tán rágalom az egész, s akkor meg czudar gyanakodásom választana el tőle.

Es Teleki Pista a milyen lopva jött, olyan lopva távozott vissza az éjszakai munkába.

kintetben sem tudom a kormányt vádolni a mulasztással.

Már a viczinális vasutépítések korának kezdetén a kormány tett lépéseket az iránt, hogy oly intézmények létesüljenek, a hol az érdekeltiség a hiányzó tőkét lehetőleg kedvezően megszerezhesse.

A nyolczvanas években létesült is egy vasuti bank s ettől vártuk, hogy az érdekelttek egy tisztességes nyereségre ugyan, de nem nyereszkedésre alapított forrásból fogják tőke szükségleteiket fedezhetni és vállalatuk kivitelét szakértő kezekbe letenni. De a kísérlet nem sikerült. A kormány azóta több ízben igyekezett ily intézet létesítését előmozdítani. Mindaddig azonban az nem sikerült még pedig egyedül közönség közönye folytán. Mert mindenütt a világon lehet vasuti papirokat értékesíteni csak nálunk nem. A közönség idegenkedik ily papiroktól, s ezért lehetetlen volt, hogy pénzügyet vagy bármely vállalkozás előnyösebb és egészségesebb alapra fektesse a vasut vállalatok finanszírozását mindaddig, míg a közönség ily averszióval viseltetik a vasuti értékek iránt.

Itt a legnagyobb nehézség. De volt egy remedium ily viszonyok közt is. Mindazok az érdekes csoportok, melyek saját költségükön építették vasutjukat, mind jóval olcsóbban építették, mint azok az érdekelttek, melyek az összes szükséges költséget maguktól előteremteni nem tudták s azért ki voltak szolgáltatva sokszor lelketlenül zsaroló nyereszkedőknek.

En már a viczinális vasutépítések korának kezdetén reméltem, hogy a kormány fogja kezébe venni ez ügyet hogy az fogja megszerezni ama tökéket, a melyeket aztán elsőbbségi részvények fejében, kedvező feltételek mellett az érdekelteknek rendelkezésére fog adni. De nálunk mindenki divatos jelszók után indul, mindenki perhorreskálja, hogy a kormány vegyen kezébe ily ügyeket, nem akarják megadni a módját, hogy az állam a maga olcsó hitelével szerezze be a tökéket és adja költsön azoknak, a kik vasutat akarnak építeni.

Hisz kellő fedezet van; tudjuk jól, hogy vannak roppant értékek, melyek kellő fedezetet nyújtanak az államnak magának. Hanem hát hiába! ily módon nem akarják az államnak a bizalmat nyilvánítani, ha ezt nem akaruk tenni, akkor gondoskodnunk kellett volna oly intézményről, oly intézetről, a hol, ha nyereséggel, de nem nyereszkedéssel, zsarolással, uzsorával építették volna ki vasutainkat. Ily intézményről kell gondoskodnunk, és én ez alkalommal, habár csak incidencialisiter és nem összefüggőleg ezen vasut ügyével, melynek építési viszonyait nem ismerem és ennek folytán saját előadott felfogásom szempontjából nem is tagadhatom meg az érdekeltiségnek azt a jogát, hogy vasutját saját módja szerint építse ki, ezen incidencialisiter felmerült alkalomból arra kérem a t. miniszter urat, a ki a vasuti ügyeket ismeri és az ő saját tapasztalásából meritheti legjobban érveit hogy ime most már, miután saját kárunkból annyiszor okulhatunk, végre gondoskodjunk arról, hogy az az érdekeltiség, a mely a maga költségeit egészen fedezni nem tudja és ennek folytán idegen pénzre, idegen vállalkozókra ezzel aztán a nyereszkedésre, a spekulációra van utalva, az ezental tisztább forrásból merithette ezen az ő költségeit, mert vasutat építeni kell, e téren vissza nem maradhatunk. (Elnök helyeslés.) Ezt követelik a közgazdasági érdekek és nekünk ezen érdekeltnek kielégítését tisztességes, egészséges alapon lehetővé kell tennünk; akkor elesnek az eddigi kifogások és nem fogunk többé oly törvényjavaslatot megszavazni, mely a költségek tekintetében meggyőződésünkkel esetleg ellenkezik. A törvényjavaslatot különben elfogadom (Helyeslés jobbfelel.)

Dániel Ernő miniszternek a Boros Beni főnöbbségi beszédére reflektáló szavai így hangzanak: Még Boros Beni képviselő ur felszólalására röviden csak azt akarom megjegyezni, hogy igenis a kormány teljes tudatában van annak, hogy különösen a vasut-építési finanszírozás körül sok oly adat merül fel, a mely kívánatosá teszi, hogy az eljárás véglegesen szabályoztassék. Ezért a kormány ezen kérdéssel máris komolyan foglalkozik; a tanulmányok a miniszterium kebelében e tekintetben megtörténtek és tétetnek és remélem nemsokára abban a helyzetben leszek, hogy a háznak előterjesztést tehessek.

A javaslatot — mint táviratban hozták — megszavazták.

IDÓJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órákor 756.7 milliméter, délután 2 órákor 754.8 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor C° + 20.0, délután 2 órákor C° + 26.1. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor DK. 2. délután 2 órákor DK. 5. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután többnyire borult. Csepdek az időben: 24 órában: csepegés.

Boros Janka-émlékünnep.

Arad, május 23.

Szép és nemes ünnepély fog végbemenni f. hó 24-én, pénteken délelőtt az a r a d i polgári fiúiskola disztermében.

A templom-utozai leányiskola tantestülete akkor fog ugyanis a nemrég megboldogult kiváló kartárs: B o r o s Janka tanítónő emlékének áldozni egy ünnepélylyel, melynek programját nagy gonddal állították össze.

Hogy Boros Jankában Arad tanügye mily fenkölt gondolkozású, jeles tanerőt, a növendékek pedig mily szeretett és méltán megsirattott tanítónőt veszettek el, azt csak azok tudják legjobban mérlegelni, kik a boldogultat közelebbről ismerték s tudták, mily nemes hívvel igyekszik megfelelni nehéz hivatásának. Csak dicsérni tudjuk a templom-utozai leányiskola tantestületét s első sorban M a r i n k o v i t s Péterné igazgatónőt, hogy az elhunyt kiváló kartárs emléket ily szép ünnepélylyel örökíti meg s oltják a növendékek szívébe ezzel együtt a kegyelet palántáját.

Az ünnepély délelőtt 11 órákor kezdődik s annak fényét nagyban fogja emelni, hogy azon P ó s a Lajos, a gyermekköltészetnek ez a kiváló művelője is jelen lesz.

Az emlékünnep sorrendje a következő:

1. Megnyitó beszéd.
2. Emlékbeszéd, Tartja: H o f b a u e r Olga.
3. „Emlékdal”, C s é c s i Imrétől, zenéjét szerzerette D a n k ó Pista.
4. „Boros Janka”, költemény, P ó s a Lajostól, szavalja: N i k o l i t s Iona IV. oszt. növ.
5. „Bánatunk van . . .”, népdal.
6. Alapítvány átadása.
7. Záróbeszéd.

A két dalt B r u s c h Alajos kíséri harmoniumon.

IDÓJÓSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

Május 23.

Változó felhőzet. — Enyhe. — Eső. — Zivatarok.

HIREK.

Május 23. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Áldozó esütörtök. — Protestáns naptár: Áldozó esütörtök. — Görög-keleti naptár (május 11.): Áldozó esütörtök. — A nap kel 4 óra 16 perczkor, nyugszik 7 óra 37 perczkor.

Május 24. Péntek. Róm. kath. naptár: Johanna. — Protestáns naptár: Johanna. — Israelita naptár: Sziv. R. H. — Görög-keleti naptár (május 12.): Epiphán. — A nap kel 4 óra 15 perczkor, nyugszik 7 óra 38 perczkor.

Szabadságharuzi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölessey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Junius 2. A hadász-egylet júniális a Cséfalvi erdőben.

— Lapunk legközelebbi száma a mai ünnep miatt szombaton, f. hó 25-én reggel jelenik meg.

— Áldozó esütörtök napját ünnepli ma a római katolikus egyház. A minoriták templomában d. e. 10 órákor ünnepi istentisztelet lesz, a melyet J á n o s s y Demjén dr. rendfőnök mond fényes segédlettel.

— Metlanu János aradi gör. kel. román püspök Nagy-Szebenbe utazott, hogy az ott folyó román egyházi kongresszuson részt vegyen. Püspökünk kíséretében mentek P e-

pe a Miklós és Mocsonyi Sándor püspökök.

— Pósa Lajos Aradon. Pósa Lajos, a jeles fővárosi író és gyermekbarát ma este a gyorsvonattal Aradra érkezik, hogy a holnapi, Boros Janka emlékére rendezendő ünnepélyen részt vegyen. Az indóháznál fogadják, holnap este a hírlapírók és tanítók zártkörű társaságát rendeznek a tiszteletére a Dobránszky-féle sörszobákban. — A vendég holnap megtekinti a város nevezetességeit, s délután 5 óra tájban a városligetben lesz.

Pósa Lajos fogadtatására vonatkozólag az alábbi hivatalos programot vettük: Az ifjúság kedvelt lantosa, az aranytolláról ismert költő: Pósa Lajos ma, azaz csütörtökön, az esti gyors vonattal érkezik városunkba, Boros Janka, elhunyt igazg. tanítónő emlékére rendezendő kegyeletos ünnepélyre.

Az indóház perronján a tanítók küldöttsége fogadja. Pénteken 10 órakor jelenik meg az ünnepélyes aktuson.

S hogy a tanuló ifjúság is színről-színre láthassa az „E n U j s á g o m” élő alakját, a legnépszerűbb költők egyikét, a tantestületek az 5. ünnepülésre a következő programot állította össze:

1. Pénteken délután 4 óra után kedvező idő esetén az I. osztálytól kezdve valamennyi közs. elemi fiúiskola növendéke kivonul a városligetbe.

2. A liget Orczy-utcai bejáratánál sorfalat képez az ifjúság.

3. Pósa megérkezésekor háromszoros „éljen”-t kiáltanak.

4. Egy IV. oszt. növendék üdvözlí Pósa-t az ifjúság nevében.

5. Ezután az ifjúság a zenepavillon körül foglal helyet s a vendéget itt a testületek képviselője üdvözlí.

6. Pósa válasza után az ifjúság ismét háromszoros „éljen”-t kiáltva, „L e n g a l o b o g ó” című induló éneklése közt hazavonulnak tanítóik felügyelete alatt.

7. A tantestületek a kedves vendéggel együtt maradnak a ligetben, a hol és a mikor a bemutatások fogják megtörténni.

— A vízvezeték kiépítése. A csatornázási munkálatokkal már nagyban előrehaladtak az angolok. A vízvezetékre vonatkozó szerződést és költségvetéseket csak most hagyta jóvá a miniszter, s így azt eddig megkezdeni nem lehetett. Mayer F. J. vállalkozó a munkákat két hét múlva kezdi meg.

— A hírlapírók kör közgyűlése. Az „Aradi hírlapírók és írók köre” f. hó 26-án, azaz vasárnap délután két órakor az egyleti helyiségben rendkívüli közgyűlést tart, melyre a kör rendes tagjainak figyelmét ezenel felhívjuk. A közgyűlés tárgyai: 1. A lemondás folytán megüresedett alelnöki állásnak választás utján való betöltése. 2. A jóváhagyott alapszabályok bemutatása. 3. Indítványok. Brankovics György elnök, Hrabovszky Lajos titkár.

— Az épülő Arad. Most már nemcsak a bel-, hanem a külvárosok is erősen fejlődnek, szépülnek. Most újabban Papp Anna, Podluk Jánosné, Máté János, Tóth Pál, Lukács Demeter, Dais József és Petru Sirian kértek engedélyt Arad város építészeti bizottságától új földszintes lakház építésére.

— Az aradi kereskedelmi és iparkamara 1894. évi jelentése tegnap hagyta el a sajtót. A jelentés tizenhárom részből kimerítően tárgyalja Arad-Békés-Osánád-és Hunyadmegyének, továbbá Arad városának általános gazdasági, kereskedelmi ipari és forgalmi viszonyait. A nagy munka a még 1889-ben hozott miniszteri rendelet szoros betartása mellett készült, melynek szerkesztésében és összeállításában a főérdem Marschall Lajos, dr. Edvi Illés László kereskedelmi és iparkamara titkároké. A mű két főrésze oszlik u. m. általános és különös részre. Az általános részben szó van a gazdasági viszonyok múlt évi helyzetéről általában, míg a különös rész több csoportra oszlik. Így

szól a növények és állat országi ősterményekről, az iparról, gyarmat és kézműsúról, a forgalomról, törvényhozás, jogszolgáltatás és közigazgatásról végül az utolsó iv a függelék, mely a jelentésben foglalt panaszokat és óhajokat, továbbá az aradi kereskedelmi és iparkamara kiviteli iparát tartalmazza. A jelentésre különben még visszatérünk.

— Minorita atyák gyűlése. A magyarországi minorita atyák a hároméves ozikusokban megtartani szokott nagygyűlést, az idén Szegeden fogják megtartani a Rómából odaérkező priór elnöklété alatt.

— Országos vízjelző-szolgálat. A most mult tavasz folyamán történt nagy árvizek alkalmával szerzett tapasztalatok a földművelésügyi miniszteriumban gondos tanulmány alapját képezték. E tanulmányok eredményeképpen Festetics Andor gróf földművelésügyi miniszter elhatározta a vízjelző-szolgálat országos megszervezését és kiterjesztését az összes folyókra. A miniszteriumban és a központi meteorológiai intézetben most sűrűn dolgozzák ki az szervezendő országos szolgálat szervezeti és működési szabályzatait, mert a miniszterium e szabályzatokat még a jelen év folyamán óhajtaná életbe léptetni, hogy a jövő év tavaszán ezeket már gyakorlatilag is ki lehessen próbálni.

— Aradiak a nagyváradi torna-ünnepen. A f. évi június hó 4-én Nagyváradon tartandó kerületi tornaversenyen az aradi kir. főgymnásium 25, az állami tanítóképző intézet 30 növendékkel vesz részt, tehát a két tanintézet összesen 55 tanulóval lesz képviselve az ünnepélyen. A kivonulás sorrendje a résztvevő iskolák számaránya szerint állapított meg, s miután az aradi főgymnásium és tanítóképző intézet Nagy Sándor tanár egységes vezetése alatt fog az ünnepélyen részt venni, a sorrendben a második helyet fogja elfoglalni, tehát nem a nyolcadikat, mint azt a hírlapok tévesen közölték. Az első lesz a temesvári főgymnásium 60 tanulóval. Ifjú tornászaink Aradon is bemutatják ügyességüket, a mennyiben június hó 1-én csekély belépti-díj mellett a lyceum torna-udvarán disztornázást rendeznek, melynek érdekes sorrendjét a napokban közölni fogjuk. Ezen helyi disztornázás jövedelméből fogják a szegényebb sorsú növendékek uti költségeit fedezni, miért is eleve felhívjuk városunk művelt közönségének a figyelmét, hogy lelkes adakozásaikkal segítsék elő a nemes célú ünnepély sikerét és szolgáltsanak módot arra nézve, hogy ifjaink méltóképen képviselhessék Arad város tanintézeteit a nagyváradi tornaversenyen.

— Arad népesedése. Arad város főorvosi hivatala a következőkben mutatja ki a mult hét népesedési mozgalmát. Született az elmúlt héten Arad város területén 28 gyermek és pedig 11 fi, 17 nő; elhalt annak ellenében 27 egyén és pedig 15 fi, 12 nő. — A népességi arány egyrészt 31,0, másrészt 29,9, pro mille Himlőben két beteg halt el. Arad városának ezidő szerint 46,932 lakosa van.

— Felfüggesztett jegyző. F a i l Gábor csanádmezei központi járási főszolgabíró B é r y Kálmán kis-királyhegyesi jegyzőt állásától felfüggesztette. A jegyzői teendőik ellátásával — mint levelezőnk írja — D e h é n Sándor apátfalvai községi írnok lett megbízva.

— Köszönet a püspöknek. Rendkívüli városi közgyűlés lesz Makón folyó hó 25-én, szombaton délelőtt 10 órakor, mint levelezőnk távirja. A rendkívüli közgyűlés ötvenkét képviselő indítványára lett összehívva, hogy a város jegyzőkönyvileg köszönje meg D e s s e v f f y Sándor püspöknek fáradságot nem ismerő munkálkodását, melyet a főgymnásium megnyitása érdekében kifejtett. Ez a gyűlés M a j o r Miklós polgármester lemondása fölött is határoz, mert Major csak ezen a gyűlésen fogja lemondását beadni.

— Szerencsés nyerő. A „Kosmos” műintézet, hogy naptárai jobban keljenek, a vevők

között sorsolást rendezett összesen 7035 ajándékra. A legérdekesebb nyereményt, egy 100 forint értékű Tisza-szegedi sorajegyet G a r a y Gerő makói tanító nyerte.

— Kerékpározók kirándulása. Az aradi kerékpár club ma délután V i n g á r a kirándulást rendez. Gyülekezés 2 órakor a várba vezető kincstári hid vámházánál. Távolság oda s vissza 24,2 km. — A működő tagok által bevezetett vendégek sportszerű ruhában szívesen láttatnak. A menetparancsnokság.

— Az eperfák gondozása. A selyemtenyésztés ma már az országnak minden részén erős lendületnek indult. Epen ezokból tartotta szükségesnek a miniszter ama körrendelet kiadását, mely az eperfák kimélese, illetve gondozására vonatkozik.

— A bucsuzás. M a j o r Miklós makói polgármester, mielőtt hivatalát elhagyná, sorra vizsgálja az összes hivatalokat, nehogy utódja rendellenességet találjon. Ez ugyan nem valami szívélyes bucsuzás, de nagyon jellemzi a volt polgármester rendszeretét.

— Makóiak a közoktatásügyi miniszternél. Makón most építik a gymnáziumot. Megnyitását a jövő tanévre tervezték és öt osztálylyal, mert úgy gróf C s á k y Albin, mint báró E ö t v ö s Loránt ígéretet tettek arra nézve, hogy a jövő évre öt osztálylyal lesz megnyitható a gymnázium. A mostani közoktatásügyi miniszter azonban csak három gymnáziumi osztályt engedélyez a megnyitás évére, és ilyenformán a makóiak újra csak másfél kell hogy küldjék a negyedik és ötödik gymnáziumba járó gyermekeiket. Hogy ezen az állapoton segítsenek, deputációt küldenek a közoktatásügyi miniszterhez s kérelmezik az öt osztály engedélyezését. A küldöttséget gróf T e l e k y József országgyűlési képviselő vezeti a miniszter elé, s tagjai D e s s e v f f y osánádi püspök, L o n o v i c s főispán, M e s k ó alispán, S z e n t e s Vidor, D ó z s a Sámuel törvényhatósági bizottsági tagok. Az egész megye területén nincs több középiskola, csak a makói, s ezért nagy érdeklődéssel várják, hogy milyen eredményt ér el a deputáció.

— Hirtelen halál. Régidő óta betegeskedett már S z a b ó Zsigmond, öreg aradi negyvennyolczas honvéd. Tegnap a Batthányi-utczában hirtelen rosszul lett, összeesett s a hirtelen jött orvosi segély dacára meghalt. Vele egygyel ismét kevesebb lett a nagy idők tanuinak száma.

— Medve a tanyák között. Nagy ijedséget okozott tegnap a makói tanyák között — mint levelezőnk távirja — egy jól megtermett maczkó. A rendőrséghez fordultak a tanyaiak, hogy hajtóvadászatot rendezzenek a medvének, mielőtt valami szerencsétlenség okozója lenne. Hogy honnan került a buzák közé a medve, nem lehet tudni; valószínűleg valamelyik bocskoros rómainól szökött meg, a ki kenyérkeresőjét fogja elveszíteni a medvében.

— A Kolombácsi légy Radnán. Levelezőnk írja: R a d n á n nagy mérvben fellépett a kolombácsi légy és nagy pusztításokat vitt véghez a marha állomány között. A márhákat nem is lehet kihajtani a legelőre. Tovább szállításukat is megszüntették.

— A mérsékelt románok. Mint a Kel. Ért. nek Nagyszombatból jelentik, a mérsékelt románoknak a konszisztórium ülésesekek alkalmából ott időző vezértérfaai bizalmasan tanácskoztak jövődő magatartásuk felől; határozatok nem hozattak, valószínű azonban, hogy a tanácskozások Balázsfalván folytatattván, oly megállapodásra jutnak, mely lehetővé fogja tenni, hogy a román mérsékelték a nyár folyamán tartandó nagygyűlésen programjukkal a nyilvánosság elé lépjenek.

— Pénztárvizsgálat. Osánádmegye pénztárait — mint levelezőnk távirja — a héten vizsgálta meg egy bizottság M e s k ó Sándor alispán elnöklété alatt, s miudent rendben találtak.

— Száz csókért egy galamb. A szobacsi-ozába szerelmes lett az ügyvédbojtár s az ügyvédbojtártól sem idegenkedett a szobacsi-oz. A dollog vége csók lett; édes, czuppanós csók. Csak-hogy a fiskális-palánt szodó volt és nem elégedett meg egy puszival, szásat kívánt, szásat kért. Csakhogy az ábrándos csicza így szólt: urfiam,

ha igazán szeret, hozzon nekem egy pávafarku galambot; mert kívánom a savanyut. Mit volt mit tenni, a szerelmes ifju elorozta a gazdájának a duczából a legszebb fehér tubicizát. Csak hogy rajta vesztett; mert a közzivő principális nyomára jött a dolognak; beperelte a segédjét tolvajlásért és a szobacizát orgazdaságért. A szobacizca is észhez kapott, fiskálist fogadott és ő perli most a bojtár urat a kis galamb-tartásáért.

— A kivándorlók figyelmebe. A krassószövényi alispán jelenti, hogy az orsovai főszolgabírónak hozzá intézett betérjesztése szerint naponta fordulnak elő esetek, hogy az ország minden részéről érkeznek Orsovára utasok, kik illetőségi hatóságok utasítása alapján az orsovai főszolgabírótól Romániába, vagy Szerbiába szóló határátkeelési igazolványt kérjenek. Hanem miután ő annak kiadására nincs feljogosítva, az utasok kénytelenek visszautazni. Az orsovai és moldvai főszolgabírák ugyanis csak saját kerületbeli lakosoknak adhatnak határátkeelési engedélyt.

— Nővmagyarosítás. Kiskoru Naschits Sándor a r a d i illetőségű ugyanottani lakos vese-téknevének „Nádas“-ra kért átválttatását a belügyminister megengedte.

— Száritókemenczék a gyárban. A Neumann-tesztvérek újabban ismét szándékolnak moslékszáritó kemenczét építeni a gyár mellett. Az építési engedélyért most folyamodtak Arad városához. Az új moslékszáritó kemencze a réginek a mintájára fog készülni.

— Diorama-színház Aradon. Ma este ismét megnyílnak a színház kapui a közönség előtt. Malinovszki Károly a jeles elektro-technikus mutatja be az aradi közönségnek mozgó Diorama színházát, mely mindenféle nagy elismerést keltett. A látványosságok óriási erejű villamfényvel lesznek megvilágítva, s így azoknak minden része teljesen kidomborodik a néző előtt. Jegyek előre válthatók reggeltől, az előadás kezdetéig, nyolcz óráig.

— Vidéki bűnkrónika. Levelezőnk írja: Bun Gyorgye gurbai lakos kárára a napokban elloptak egy hét forint értékű sertést. A nyomozás folyamán kiderült, hogy a tettes a károsnak egy jólelkű atyafia: Bun Annycza A derék rekont letartoztatták. — Teodor Géza gurahonci pékmestertől — mint nekünk írják — ismeretlen tettesek 50 frt értékű ingóságot loptak el. — Déznán Klitán Jánost lopták meg 20 frt erejéig. A nyomozást a csendőrség vezeti.

—x— Játékonycélu államsorsjáték. Mint az előző években, ez idén is nagy játékonycélu államsorsjáték tartatik. — Ezen sorsjáték hozta nyereségében következő játékonycélu intézmények vesznek részt: a pesti szegénygyermekkorház egyesület, a budai nőegylet, a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái részére gyűjtendő alap, a Mensa academica, a háromszéki megyei árva fiú és szeretetház, siketnéma kolozsvári országos intézete, az aradi siketnéma iskola, a fiúmei „Mária“ árvaház, a Ranolde-féle tan- és nevelőintézet, a nagy-mihályi közkorház, a fehér kereszt egyesület és a budapesti angol kisasszonyok tanintézete. A játékterv nagyon kedvező esélyekkel kecsegtet, a főnyeresemény 60,000 frt, az összes nyereségek 160,000 frtra rúgnak. Sorajegyek 2 frtért kaphatók minden lottó-só- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatal és dobánytözsdeben. A husás június hó 26-án történik.

HYMEN.

Gyuritz Sándor dr. szegedi orvos eljegyezte bulosi Jankó Lajos altábornagynak Aradon is ismert bájos leányát Klárikát urhölgyet.

GYÁSZROVAT.

† Suppé Ferenc meghalt. Bécsből távirattal, hogy Suppé Ferenc, zeneszerző este tizenegy órakor meghalt. Halála nem érte váratlanul tisztelőit, mert az orvosok már hetekkel ezelőtt lemondtak életéről. Suppé többször megfordult Budapestben és két évvel ezelőtt a „Bocaccio“ jubiláris előadását maga dirigálta a Népszínházban.

† Hoske Ferencné elhunytáról vettük őszinte részvételt az alábbi gyászjelentést: Hoske Ferenc, valamint fiai Ferenc és Kálmán, úgy menye Udvardy Etelka, kis unokája La-

joska, az elhunyt testvérei: özv. Fűredy Jánosné szül. Rozsnyay Eszter és Rozsnyay Mátyás, s a többi rokonok nevében is megőrt szívvel tudatják a hű nő, az önfeláldozó jó anya, illetve nagyanya, a szerető testvér és rokon Hoske Ferencné szül. Rozsnyay Katalin, hosszas és kínos szenvedés után, f. hó 21-én esti 6 órakor, élete 52-ik s boldog házassága 32-ik évében történt jobblétre szenderültét. Temetése f. hó 23-án, délután 4 órakor lesz Wesselényi utca 50-ik számú házból az ev. református szertartás szerint. Aldott legyen emlékezete! Arad, 1895. május hó 22-án.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) A makói dalárda — mint levelezőnk írja — ma osztrótkön tartja meg Makón tisztújító közgyűlést.

MULATSÁGOK.

(=) Szabadelnők majálisa. A makói szabadelnők kör pünkösöd második napján Makón, a Ludvári erdőben majálist rendez saját könyvtára javára. A rendezőség 16 nő és 16 férfi tagból áll s minden jel arra mutat, hogy rég látott Makó olyan sikerült majálist, mint a minő ez lesz.

TÁVIRATOK.

Kiállítási osztálysorsjáték.

Budapest, május 22. (Saj. tud. táv.) A „Budapesti Tudósító“ szerint a pénzügyminiszter megbizta a magyar kereskedelmi részvénytársaságot és a budapesti terézvárosi takarékpénztár részvénytársaságot a kiállítási osztálysorsjáték rendezésével és keresztülvitelével.

Körösy temetése.

Budapest, május 22. (Saj. tud. táv.) Körösy temetése megható pompával ment végbe. A ravatalnál Szász Károly beszélt. Jelen voltak: Bánffy, Perczel, Wlassics, Szilágyi és sok képviselő, tanár és régi honvéd.

A kőbányai piac elzárása.

Budapest, május 22. (Saj. tud. táv.) A kőbányai sertéspiac elzárása előreláthatólag hosszabb ideig fog tartani, hogy teljesen kiirtható legyen a sertésvesz, mely Amerikában és Angliában százezer sertést elpusztított; a győri nemzetközi sertésvásárra azonban veszély nélkül szállíthatók a sertések.

Körösy öröke.

Budapest, május 22. (Saj. tud. táv.) A kormány hírszerint Vörös államtitkárt óhajta felléptetni Debreczenben.

Botrány a gazdakongresszuson.

Budapest, május 22. (Saj. tud. táv.) A kongresszus tárgyalásain élénk feltűnést keltett Polónyi javaslata a tőzsde ellen. Matlekovits védelmezte a tőzsdét, Ivánka Oszkár pedig brutálisan megtámadta az időközben eltávozott Matlekovicsot, miért az elnök rendre utasította.

Ugron ur megint tévedt.

Budapest, május 22. (Saj. tud. táv.) A „Bud. Tud.“ Ugron mai interpellációjával szemben konstatálja, hogy Goluchowsky kinevezésében nem császári ház, hanem házam kifejezés van.

Drága beszéd.

Nagyszében, május 22. (Saj. tud. táv.) Dordea György dicsőítő beszédet tar-

tott a szegedi fogházból hazatérő Albinihoz. Dordeát ezért elítélték 100 forintra.

Egő város.

Szászsebes, május 22. (Saj. tud. táv.) A városban több utcásor lángokban áll. A lakosság a mezőre menekült.

Intő példa.

Bécs, május 22. (Saj. tud. távirata.) A képviselőházi tegnapi botrány alatt Gessmann (antisemita) az ordítóztól légcsőhurutot s ennek folytán veszélyes vérzést kapott.

A londoni botrány.

London, május 22. (Saj. tud. táv.) A fajtalan Wilde pöréből kifolyólag Quensbury marquis és fia Douglas lord között nyilvános verekedésre került a dolog. A botrány rendkívül nagy volt, úgy hogy a szegény főúri apát és megromlott fiát elfogták, de később jótállás mellett szabadon bocsájtották.

Fölrobbant löporraktár.

Sanfrancisco, május 22. (Saj. tud. táv.) Az itteni löporraktár ma fölrobbant. A robbanásnak tizennégyen estek áldozatul.

KÖZGAZDASÁG.

Az országos gazdakongresszus.

— Harmadik nap. —

A harmadik országos gazdakongresszus folytatta tanácskozásait. Nevezetes momentumai a vitának nem voltak. Érdekes azonban az a hangulat, amelylyel nem a vidéki tagok, a kongresszus objektív és a gazdák köréből összegyűlt elemei, hanem azok az urak fogadták Tisza István beszédeit, akiknek mesterségük a gazdaközönség megtévesztése, a hamis jelszavak terjesztése és a klerikális tanok hirdetése. Szerencsére a gazdáknak is megvan róluk a maguk véleménye.

A köztelkijó ultramontánok éktelen elkeseredésükben holmi pikantériával kiáltozzák oda Tisza Istvánnak, hogy merkantilista. Ez az ő szemükben bűn. Tisza István kétségkívül van olyan jó gazda, mint azok, akiknek egész munkásságuk éppen a gazdák félrevezetéséből áll. De aki dolgozik, az semmi. Aki prédikál, aki ferdit és aki a gazdasági kérdésekre gyűlölséget plántál, az az ember.

Tisza István szembe is nézett a hamis prófétákkal és hangsúlyozta, hogy a föld iránt van benne akkora ragaszkodás, mint bármelyikében azoknak a hangos férfiaknak, akik a kongresszus véleményét valósággal terrorizálják, elfogadta, hogy igenis merkantilista abban az értelemben, amelyben minden komoly faktor kellő egyensúlyt óhajt a harosba vitt gazdasági erők közt.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Uj-Arad, május 21.

Az eső beálltával az irányzat meglányhult s úgy malmaink, mint kereskedőink nagyon tartozkodnak voltak.

Behozatott mintegy 800—1000 métermázsos buza 200—300 métermázsos tengeri.

Elkelt:

I. minőségű buza 6 frt 80 krtól 6 frt 90 krajczárig.

közép minőségű buza 6 frt 70 krtól 6 frt 80 krig.

tengeri 6 frt 30 krtól 6 frt 40 krig.

rossz névleges jegyzés 5 frt 60 krtól 5 frt 70 krig.

árpa névleges jegyzés 5 frt 90 krtól 5 frtig,
zab névleges jegyzés 6 frtől 6 frt 10 krajezárig.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog ország jelentése. —

Budapest, május 22.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékelttel kínáltak, a vételkedv szintén mérsékelt volt s az irányzat csendes maradt. Elkelt 25000 mm. változatlan áron.

	mmassa	kg	frt
Tiszavidéki	1100	81. ^a	7.70
"	800	80. ^a	7.50
"	600	80.	7.50
"	300	80.	7.50
Fehérmegyei	200	78. ^a	7.50
Tolnai	1000	80. ^a	7.55
"	1000	78. ^a	7.25
Török-Beceai	6300	79.	7.62 ^{1/2}
Bácskai	4800	79.	7.62 ^{1/2}
Becekeréki	5000	78. ^a	7.50
Báziási	2000	79. ^a	7.50

Határidőüzlet: Amerikából érkezett ismételt szilárdabb jegyzésekre a tegnapi tetemesen ellanyhult üzlet megszilárdult, s élelkebb fizletmenet következtében, buza és tengeri szilárdabban zárult.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	7.34—7.35
Buza május—júniusra	7.32—7.33
Tengeri május—júniusra	6.34—6.35
Tengeri július—augusztusra	6.50—6.52
Őszi rozs	6.40—6.42
Őszi zab	6.01—6.03
Repeze	11.30—

Külföld: New-York: busára 1/2—tengerire 7/8—1 1/8 szilárdabb. Chicago: busára 1/2—, tengerire 1/2—1/8 szilárdabb. Páris tartott, London és Liverpool szilárd.

Ertéktőzsde: Változatlan külföldi szárlatokra nálunk is változatlanul indult az üzlet, s igen csekély forgalom mellett ugy nemzetközi mint helyi papirok változatlanul zárultak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	397.75
Magyar hitelrészvény	461.50
Osztrák államvasut	430.—
Rima-Murányi	274.—
Lombard	100.50

Gazdák gyűlése. A csanádmegyei gazdasági egyesület folyó hó 27-én délelőtt Makón közgyűlést tart. Ez alkalommal fogják a titkári állást betölteni, a melyre 26 okleveles gazdasz pályázott.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara irodájában a hivatalos órák alatt betekinthező: A m. kir. államvasutak igazgatóságának pályázati hirdetménye műhely gépészeti berendezések kiegészítésére szükséges tárgyak szállítása iránt. Az ajánlatok f. évi június hó 15-ig benyújtandók. (2911. sz.)

Ugyanannak hat évre szükséges különféle festett bőrárak szállítása, nemkülönben egy hazai bőrfestő gyár létesítése iránt kibocsátott pályázati hirdetménye. (2912. sz.)

Közigazgatási elvi határozatok egyetemes gyűjtőmánya cím alatt Bolczai Miklós olyan művet adott ki, mely főleg a közigazgatás terén működő tisztviselők és közigazgatási kérdésekkel foglalkozó egyének számára igen jó segédesszközzül szolgálhat s mely szerzőnél a „Magyar Közigazgatás” című szaklap szerkesztőségénél megrendelhető. (2913. szám.)

Szemeszlet.

— Május 22. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers sasz 52.75, kienyben 53.25 hordó nélkül per 100 liter 7/8 beleértve 25 frt fogyasztási adót.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Május 22. —

Náder szálloda: Vagner Fülöp vendéglős, Mezöhegyes. Rosner Samu gyáros, Milánó. Dr. Lakatos Arpád ügyvéd, Batonya.
Három Király szálloda: Kiss Jenő gazdasítást, Rudna. Förster János gazdasítást, Hátszeg. Stifmayer József gazdasítást, Tompa.

KIS LOTTO.

Brünni:

29, 22, 78, 13, 32.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, május 22. d. n. 5 óra.

F	a	j	árnyat	100 kg. ár
				frttól frtig
Buza bászai uj.				7.80 7.55
Buza tiszavidéki				7.35 7.60
Buza pestvidéki				7.30 7.55
Buza fehérmegyei				7.80 7.55
Buza bácskai				7.40 7.65
Rozs uj. I-od rendű				6.25 6.30
Rozs uj. II-od rendű				6.20 6.23
Arpa takarmány				6.40 6.60
Arpa égetni való				6.65 6.90
Arpa sörfőzdei				7.10 8.10
Zab				6.75 7.—
Tengeri bászai				6.50 6.55
Tengeri másnemű				6.45 6.50
Káposzta-repeze bászai				—
Kéles				6.30 6.80
Buza márcz.-ápr.				7.38 7.40
Buza szept.-okt.				7.34 7.35
Buza máj.-jun.				6.44 6.46
Rozs szept.-okt.				6.48 6.45
Tengeri máj.-jun.				6.57 6.59
Tengeri jul.-aug.				—
Tengeri októberrre				—
Zab márcz.-ápr.				6.05 6.07
Zab szept.-okt.				—
Káposzta-repeze aug.-szept. 1894.				11.— 11.10

NYILTTÉR.*

A nagyérdemű közönséghez!

Tudomásomra jutott hogy egyik másik részről betegségem annak híresztelésére lett fölhasználva, hogy 25 év óta önálló kályhakészítő — üzletemet nem folytatom.

Van szerencsém ennélfogva a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy kályhakészítő üzletemet mint eddig, ugy ezentul is, szakavatott, 9 év óta nálam alkalmazásában álló üzletvezető vezetése mellett és az eddigi munkaerővel folytatom és hogy a legjobb hírnévnek örvendő műhelyem mint eddig ugy ezentul is minden szakmába vágó megrendeléseket a legpontosabban teljesíteni fogja.

Tisztelettel kérem ennélfogva a nagyérdemű közönséget, miszerint kitüntető bizalmával továbbra is szerencsésítenni méltóztatnék. Beccses megrendeléseit kérve, maradtam

kiváló tisztelettel:
Bittner József,
kályhakészítő,
Arad, Halász-utca, saját ház.

Szives tudomásul.

Egy rég érzett hiánynak véltem megfelelni, midőn Bécsváros egyik legkitünőbb szabászat voltam oly szerencsés üzletem részére megnyerni; hogy ez által minden kívánságomnak teljesen megfelelhessenek és a n. é. közönség ne legyen kényyszerülve idegen helyről ruháit beszerezni.

Nem kiméltem költséget, sem fáradságot, főtörekvésem oda irányul, hogy fővárosi minta szerint berendezett üzletemet mindenkor a kor igényeinek megfelelőleg fentartsam, miért is a n. é. közönség szives pártfogását és jóindulatát kéri

Kiváló tisztelettel:
Ráth Lajos.
Üzletvezető:
Schäffer Lipót,
Arad, Atzél Péter-utca 2. szám,
Bohus-ház.

808/1895. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi színház vasfüggönyön szükséges javítások és a színházi légszusz-motor kijavításával kapcsolatos munkák elvállalása iránt f. é. május hó 27-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár a színházi vas függönyön eszközözlendő javításokra nézve: 400 frt, a gázmotoron eszközözlendő javításokra nézve 61 frt 25 kr.

Bánompénstul leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban. Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénst mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők. Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi május hó 20-án tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

Hirdetmény.

A bekövetkezett melegebb idősakra való tekintettel a közegészség és köztisztaság fenntartása érdekében, a tisztí főorvos véleménye alapján a következő alább irt óvrendszabályok teljesítését rendelem el.

1. Vendégfogadók, korcsmák és több lakót magában foglaló házak tulajdonosai, gondnokai, bérlői kötelesek a trágyát, szemetet és egyéb hulladékot az udvarokból mindennap, a kisebb házak tulajdonosai, gondnokai, bérlői pedig mindennap, az udvart és ház elejét felsepertetni, a vízlevezető folyókákat kitakarítani és mész tejjel fertőtleníteni.

2. Az utcára vagy a folyókákba szennyest vizet kiönteni, elhullott állatot, vagy bármilyen állati és egyéb hulladékot kidobni a legszigorubb büntetés terhe alatt tilos.

3. Minden háztulajdonos köteles árnyékszékét, ha az egy éve nem tisztított, sürgősen kitisztíttatni, az udvarán egy kádban vizet tartani, melyben 100 liter vízre 5 klgr. nyers carbolsav feloldatt állapotban álljon, vagy pedig 1 rész oltatlan mészből, 4 rész vízre készített mésztej oldatot készíteni és ezen folyadékokból az árnyékszékbe, minden üldhelyre 5—5 litert számítva, harmadnaponként beönteni. Ezzel fertőtlenítenők a pissoirok, szeméttartó ládák, szemét gödrök és az udvari folyókák is.

4. A lakosztályok tisztán tartandók, a szobák este és reggel jól szellőztetendők.

5. Szűk udvari házak kapui reggeli 5 órától esti 10 óráig tárva tartandók.

6. A kutak tisztán tartandók, fedéllel ellátandók, közelükben minden mosogatás öblögetés kerülendő, a mellettük netán lévő gödrös helyek tiszta földdel feltöltendők, a pocsolólyák kiszáritandók, behomokolandók, szárnyas vagy egyéb állatok fűrésztől a kuttól távol létesítendők, nehogy a kut vize a szennyest viz leiszivárgása által ivásra alkalmatlanná válják.

As orvosi hivatal által rosznak minősített kutak vizeinek használata mellőzendő s csupán jó visű kutak vize élvezendő. Ugyisintén kerülendő a Maros folyó vizének használata, a mennyiben azonban az el nem kerülhető, ugy az csak felforrálás után élvezendő.

7. A mézarszékek, valamint a piacon áruló hentesek vágó tőkéi, asztalai és a mérlegek legtisztábban tartandók; megromlott húst, hamisított tejet vagy éretlen gyümölcsöt a párolásra szánt felérett gyümölcs kivételével, üzlethelyiségekben vagy piacon elárutítani a legszigorubb büntetés terhe alatt tiltatik, élvezetre nem alkalmas tápszerek elkoboztatnak és megsemmisíttetnek.

8. Nem élő, de még friss halak árulása a további intézkedésig csak Déli 12 óráig engedtetik meg. Az el nem árusított halak pedig a már kiadott meghagyásban foglalt módon megszáritandók.

9. Bérkocsik, fuvarosok és a közuti vaspálya álló helyei ugy a városban, mint a vasuti pályaháznál naponta többször felseprendők és a külön kiadott utasításhoz képest bő vízzel lelocsolandó s annak megtörténte után naponta három ízben mésztejjel vagy cresyl mésszel fertőtlenítenők.

Mindazok, kik a jelen hirdetményben foglalt óvintézkedéseket nem foganatosítják; kihágást követnek el és az 1876. évi XIV. t. cz. §-ában előirt pénzbírsággal fognak büntetettetni.

Az előirt óvintézkedések foganatosításának pontos és szigorú ellenőrzésére az összes rendőri közegek utasítva lettek. Aradon, 1895. május 10-én, a kapitányi hivatal mint I. foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány.

FÖLDES KELEMEN

gyógyszertára

Arad, Deák Ferencz-utca 11. sz.

Ajánlja a következő számtalanszor kipróbált legmegbízhatóbb gyógyszereket:

Eredeti francia sóborszesz biztos a több ezer esetben meglepő eredménnyel használt szer asthma, szemgyulladás, kútegek az arcon és fejen, csonttörés, daganatok stb. ellen ára 45 kr.

Indiai fog gyógykivonat gyors és biztos hatású fogfájás elleni szer ára 30 kr.

Glycerin végbélkapok gyors és fájdalommentes székletel előmozdítására. Gyermekeknek 50 kr., felnőtteknek 60 kr. egy doboz.

Valódi csukamájolaj Kron M.-féle Bergenből, Norvégországból. Frissen kivált Dorsohalmából (gadus morhua) a leggondosabban állítatik elő. Könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik a mell és tüdő erősítésére, a test súlyának gyarapítására, de különösen mint vértisztító; ára 1 frt.

Salicil és Thymol-hintőpor. Előbbi 30, utóbbi 15 kr. Kisebésedés ellen gyermekek vagy kövér egyéniségeknél, sérült lábaknál, kéz és lábizzadás ellen nincs hathatósabb szer, anélkül hogy káros következménnyel lenne a szervezetre. 277.

Hajdú tea (elegy) ára 25 kr. Tüdő és mellbajoknak a létező legjobb gyógyszer. Csillapítja a kínzó köhögést, számarhurutot, görcsös köhögést, hurutot, feloldja a nyálkát, megkönnyíti a felkőpést stb.

Dr. Tross-féle köhögés elleni porok mell és torokbajok, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, nehéz légzés stb. ellen. 6 por ára 30 kr., 12 por 60 kr.

Dr. Schmidt-féle köhögés elleni szörpje minden koru gyermekeknek 30 kr.

Rosetter haj (Regenerator) Ifjító. Ezen készítmény az ősz hajnak eredeti színét adja vissza. Midőn a haj szürkülni kezd, elveszti színét és kihull, egyszóval táplálékot kíván, ily esetben a Rosetter kedvelt Haj-ifjító kielégít minden szükségletet; ára 1 frt.

A női szépség fenntartására és emelésére legbiztosabb és legártalmatlanabb szerek:

- ☛ Margit-Creme 50kr.
- ☛ Margit-hőlgypor 60 kr.
- ☛ Margit-szappan 35 kr.

rövid idő alatt szüntet szepit, májfoltot s mindennemű bőrklítést. Tökéletesen ártalmatlan s mivel nem zsiros készítmény, nem képez bőrtápkát (mitesser). (Legjobb óvszer a levegő, szél és nap befolyása ellen.)

Melanogene. A haját, bajuszt vagy szakált azonnal fekete, barna, gesztenyeszínre festi. Teljesen ártalmatlan. Megrendelésnél kérem a kívánt színt megjelölni. Ára 1 frt 40 kr.

Postal megbízások gyorsan, pontosan és titoktartás mellett teljesítettek. — Csomagolás nem számítatik.

5443/1895,

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy az 1883. évi XXXIV. törvényzikk módosításáról szóló 1890. évi XXIII. t. cz. értelmében a m. kir. honvédségi Ludovika Akadémiában szervezett tisztképző tanfolyamban az 1895—96-ik tanév kezdetén betöltendő helyekre vonatkozó pályázati hirdetmény a nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium által leküldetvén, az levéltárunkban bármikor megtekinthető.

Arad, 1895. márcz. 20-án.

A városi tanács.

Egy a köszönületben jártas

utazó ügynök

a ki a magyar és német nyelvet bírja,

fix fizetés mellett

azonnal alkalmazást nyerhet.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Inkei Emil

Salgó-Tarjáni köszönbánya aradi főügynöke.

385

Kerékpárosok figyelmébe!

Addig senki ne rendeljen, vagy ne vegyen KERÉKPÁRT, míg

FOGL JÓZSEF LAJOS

Budapesti I-ső legnagyobb kerékpárgyár főraktárának

legújabb árjegyzékét át nem nézte,

nálam kapható

legújabb modellü Pneumaticus Safetyt teljes felszereléssel,

csinos és elegans kiállítással

150 frttól feljebb

két évi jótállás mellett.

Saját javító műhelylyel rendelkezem, mindennemű kerékpár és varrógép javítások jól és olcsón végeztetnek.

Árjegyzék 10 kr. bélyegeken való beküldése ellen küldetnek szét.

Fogl József Lajos, műgépész.

Budapest, VI. Andrassy-ut 48. (Octogon-tér.)

Alkalmi tárgyak, gyermek-kocsik.

Ujonnán érkezett ujdonságok

mostan már új

7, 14 és 30 krajczáros bazar czégnél

Kilényi R. és Reich J.

ARAD,

szabadság-tér, színház épület

371

a 13 vértanuszoborral szemben

ritka olcsó áron kaphatók.

Utazó bőröndök, kézi táskák, kosarak.

Neméz és szalmakalapok.

H I R D E T M É N Y.

Ő császári és apostoli királyi felségének f. évi január hó 17-én Budapesten kelt legfelsőbb elhatározása folytán ezennel megindítottatik a

XVIII. magyar kir. államsorsjáték

melynek tiszta jövedelméből a pesti szegénygyermek-kórház-egylet, a budai nőegylet, vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái részére gyűjtendő alap, a Mensa akademika, a háromszékmegyei árva fiú és szerzetsház, a siketnémák kolozsvári országos intézete, az aradi siketnéma iskola, a fiumei Mária árvaház egyenkint egy tízed részben és a Ranolder-féle tan- és nevelő-intézet, a nagymihályi közkórház, a fehér kereszt egylet és a budapesti angol kisasszonyok tanintézete egy huszad részben fognak részesítettetni. E sorsjáték összes 382-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint

160,000 frtra rugnak

és pedig:

1 főnyeremény	60000 frt	2 nyeremény egyenkint	2000 frt
1	15000 .	4	1000 .
1	10000 .	20	500 .
1 nyeremény	5000 .	50	100 .
1	4000 .	200	50 .
1	3000 .	3000	10 .

az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki.

A húzás vi. szavonhatlanul 1895. évi június hó 26-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a lottó-igazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház felémelet), a hová a megrendelt ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi lottó-, s6- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Merkur”-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegy-árusok közegénél.

Budapesten, 1895. január hó 17-én.

M. kir. lottó-igazgatóság.